

PRVA BANKA CG

OSNOVANA 1901.

ISKUSTVO ZA NOVO VRIJEME

**OBJELODANJIVANJE PODATAKA
PRVE BANKE CG AD PODGORICA
ZA 2014.GODINU**

**(u skladu sa Odlukom o javnom objelodanjivanju podataka
od strane banaka „Sl.list Crne Gore“, br. 2/12)**

Podgorica, maj 2015.

SADRŽAJ:

UVOD	3
1. Finansijski iskazi.....	3
2. Strategija i politike upravljanja rizicima	4
3. Konsolidacija.....	7
4. Sopstvena sredstva.....	10
5. Potreban kapital i procjena adekvatnosti internog kapitala.....	15
6. Kreditni rizik	19
7. Standardizovani pristup za ponderisanje izloženosti.....	26
8. Rizik druge ugovorne strane	33
9. Operativni rizik.....	33
10. Trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica	33
11. Izloženost riziku kamatne stope iz bankarske knjige.....	35
12. Sekjuritizacija.....	35
13. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika	36

UVOD

U skladu sa Odlukom o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka ("Sl.list Crne Gore" br.02/12), članom 104 Zakona o bankama ("Sl. list Crne Gore", br. 17/08 od 11.03.2008, 44/10 od 30.07.2010, 40/11 od 08.08.2011) i ostalim relevantnim propisima kojim se reguliše poslovanje banaka na teritoriji Crne Gore, Prva banka Crne Gore AD Podgorica objelodanjuje podatke i informacije o svom finansijskom stanju i poslovanju sa stanjem na dan 31.12.2014. godine.

Odluka o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka propisuje koje podatke i informacije o finansijskom stanju i poslovanju banke treba da objave, tj. banke su u obavezi da objave podatke i informacije koje se odnose na:

- finansijske iskaze;
- strategiju i politike upravljanja rizicima;
- konsolidaciju;
- sopstvena sredstva Banke;
- potrebni kapital i procjenu adekvatnosti internog kapitala;
- kreditni rizik;
- standardizovani pristup za ponderisanje izloženosti;
- rizik druge ugovorne strane
- operativni rizik;
- trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica;
- izloženost riziku kamatne stope iz bankarske knjige;
- sekjuritizaciju i
- tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Ovaj dokument ne sadrži zaštićene i povjerljive informacije čije bi javno objelodanjivanje ugrozilo konkurentsku poziciju Banke, kao ni povjerljive informacije koje se odnose na lica koja stupaju u ugovorne odnose sa Bankom čija je povjerljivost obavezujuća za Banku.

1. Finansijski iskazi

(Član 5 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Banka objavljuje skraćenu verziju Finansijskog izvještaja sa mišljenjem spoljnog revizora u skladu sa članom 100, stav 3 Zakona o bankama, dok se puna verzija izvještaja može pogledati na zvaničnoj internet stranici Banke <http://www.prvabankacg.com/>.

2. Strategija i politike upravljanja rizicima

2.1 Strategije i politike upravljanja svim vrstama rizika

(Član 6.1 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Banka je odgovorna da identifikuje rizike kojima je izložena u svom poslovanju i koji imaju uticaj na poslovanje i stabilnost Banke, izvrši procjenu rizika i efikasno i efektivno upravlja rizicima. Identifikovani rizici se procjenjuju, analizirajući njihovu vjerovatnoću i značaj njihovog uticaja na poslovanje i stabilnost Banke, odnosno finansijski rezultat i kapital Banke.

Strategija upravljanja rizicima predstavlja osnovni interni dokument kojim se definiše uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja rizicima u Banci.

U cilju ostvarivanja strateških ciljeva Banke, posebna pažnja je posvećena praćenju i upravljanju svim vrstama rizika sa kojima se Banka suočava.

Preuzimanje određenog nivoa rizika je neophodno za uspješno ispunjenje postavljenih ciljeva, uz konzistentan i efikasan okvir za upravljanje rizicima koji omogućava dalji razvoj Banke.

2.2 Struktura i organizacija funkcije upravljanja rizicima

(Član 6.2 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Za upravljanje rizicima kojima je izložena Banka u svom poslovanju, u prvom redu odgovoran je Odbor direktora Banke.

Odbor direktora ima odgovornost utvrđenu pozitivnim propisima u vezi sa svim aspektima javljanja, identifikacije, mjerenja i upravljanja rizicima kojima je Banka u svom poslovanju izložena.

Odbor je takođe odgovoran za donošenje strategije kojom se Banka opredjeljuje za poslovne aktivnosti i proizvode koji će biti dominantni u poslovanju Banke; za usvajanje strategije, politika, procedura i ostalih dokumenata iz domena upravljanja rizicima; za integrisanje planiranja i upravljanja kapitalom u opštu kulturu Banke o upravljanju rizicima.

Odbor direktora obezbjeđuje da je upravljanje rizicima proporcionalno prirodi, obimu i kompleksnosti poslovanja Banke, da sistem interne kontrole obezbjeđuje adekvatno upravljanje i smanjenje rizika, i da sopstvena sredstva odgovaraju rizičnom profilu Banke.

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za implementaciju okvira i sistema upravljanja rizicima u poslovnim procesima. Implementacija sistema upravljanja rizicima zavisi od identifikovanja vrsta i izvora

rizika, definisanja metodologija mjerenja, praćenja i kontrole rizika, sistema analiza i izvještavanja te usklađenosti i optimizacije svih navedenih procesa.

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za razvoj politika i procedura za upravljanje rizicima kao i odgovarajućih relevantnih metodologija i postupaka za njihovo mjerenje.

U sklopu Sektora upravljanja rizicima formirane su sledeće organizacione službe zadužene za upravljanje, procjenu i mjerenje rizika:

- Služba upravljanja rizicima;
- Služba Kreditne kontrole.

2.3 Obim i priroda sistema izvještavanja o rizicima i sistema za mjerenje rizika

(Član 6.3 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Sektor upravljanja rizicima odgovoran je za sistem izvještavanja sa područja upravljanja rizicima i kapitalom. Izvještavanje se odvija u okviru standardizovanih izvještaja koji se izrađuju na osnovu metodologija za mjerenje i praćenje pojedinih vrsta rizika, te uspostavljene odgovarajuće baze podataka.

2.4 Politike za zaštitu od rizika i ublažavanje rizika i strategije i procesi za kontinuirano praćenje efektivnosti zaštite od rizika i ublažavanja rizika

(Član 6.4 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Pored zakonskih i podzakonskih akata koje propisuje Centralna banka Crne Gore, područje upravljanja rizicima uređeno je i odgovarajućim internim aktima Prve banke CG.

Strategija upravljanja rizicima predstavlja osnovni interni dokument kojim se definiše uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja rizicima u Banci.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **kreditnim rizikom**:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom;
- Procedura identifikacije i praćenja lica povezanih sa bankom;
- Procedura naplate dospjelih potraživanja i problematičnih plasmana – pravila postupanja;
- Procedura odobravanja kredita fizičkim licima;
- Procedura odobravanja plasmana pravnim licima;
- Procedura procjene vrijednosti kolaterala;
- Procedura upravljanja kreditnim rizikom (stres test);
- Tehnike ublažavanja kreditnog rizika;

- Odluka o detaljnoj kategorizaciji viskokorizičnih izloženosti;
- Metodologija utvrđivanja kreditne sposobnosti fizičkih lica;
- Metodologija utvrđivanja kreditne sposobnosti korporativnog klijenta i rizika neispunjenja finansijske obaveze;
- Katalog kolaterala;
- Interna metodologija za individualnu procjenu obezvređivanja i posebnu rezervu za rizike;
- Interna metodologija za obračun kolektivne ispravke vrijednosti za bilansnu aktivu.

Rezidualni rizik:

- Metodologija obračuna potrebnog kapitala za rezidualni rizik (dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om)

Rizik koncentracije:

- Metodologija obračuna internog kapitala za rizik koncentracije (dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om)

Set dokumenata vezanih za upravljanje **tržišnim rizicima:**

- Politika upravljanja tržišnim rizicima

Set dokumenata vezanih za upravljanje **operativnim rizikom:**

- Politika upravljanja operativnim rizikom;
- Procedura upravljanja operativnim rizikom;
- Plan za nastavak poslovanja Banke;
- Plan nastavka funkcionisanja IT.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **rizikom zemlje:**

- Politika upravljanja rizikom zemlje;
- Procedura upravljanja rizikom zemlje.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **rizikom likvidnosti:**

- Strategija upravljanja rizikom likvidnosti;
- Plan upravljanja likvidnošću;
- Politike i procedure upravljanja rizikom likvidnosti i procjena zahtjeva za internim kapitalom Banke za rizik likvidnosti;
- Procedura za testiranje likvidnosti primjenom stres scenarija;
- Metodologija utvrđivanja stabilnog nivoa depozita po viđenju.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke:**

- Procedura za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke i

metodologija obračuna internog kapitala.

Set dokumenata vezanih za upravljanje **reputacionim rizikom**:

- Politika upravljanja reputacionim rizikom;

Set dokumenata vezanih za upravljanje **rizikom usklađenosti**:

- Politika Compliance;
- Procedura Compliance.

3. Konsolidacija

3.1 Naziv banke sa sjedištem u Crnoj Gori koja je obveznik javnog objelodanjivanja

(Član 7.1 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Prva banka Crne Gore AD Podgorica osnovana 1901.godine. sa vlasničkim udjelom od 100% u mikro kreditnoj finansijskoj instituciji Montenegro Investments Credit i vlasničkim udjelom od 100% u First Assets Management, ima kontrolu nad navedenim privrednim subjektima.

Zakon o bankama i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja obavezuju nadređenu banku na izradu konsolidovanih finansijskih izvještaja za bankarsku grupu, osim u slučaju kada je bilans stanja podređenog člana manji od 1% bilansa stanja nadređenog člana.

	Nadređeni član/podređeni član	Bilansna suma 31.12.2014. (EUR)	Bilansna suma podređenog člana u odnosu na bilansnu sumu nadređenog člana
Banka	nadređeni član	276.338.220	
First Assets Management	podređeni član	2.355.868	0.85%
Montenegro Investments Credit	podređeni član	4.281.697	1.55%

Osnovni podaci o zavisnom društvu koje Banka nije konsolidovala:

Zavisno društvo: First Assets Management

Izvršni direktor: Milorad Pavlek

Djelatnost: Kupovina i prodaja vlastitih nekretnina

Osnovni kapital: 2.348.122 EUR

Osnovni podaci o zavisnom društvu koje će Banka konsolidovati:

Zavisno društvo: Montenegro Investments Credit

Izvršni direktor: Predrag Četković

Djelatnost: Ostale usluge kreditiranja

Osnovni kapital: 694.000 EUR

U strukturi sopstvenih sredstava ulaganje u mikro kreditnu instituciju Montenegro Investments Credit je odbačna stavka od sopstvenih sredstava.

Bilans stanja

(000 EUR)

R.BR.	AKTIVA	BANKA	MFI
1.	Novčana sredstva i računski depoziti kod banaka i ostalih depozitnih institucija	51.878	247
1.a.	Novčana sredstva i nekamatonski računski depoziti	49.439	247
1.b.	Kamatonski računski depoziti	2.439	0
1.c.	Sredstva klijenata iz kastodi poslova	0	0
2.	Aktiva za trgovinu, aktiva raspoloživa za prodaju, izuzev akcija i aktiva koja se vodi po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0	0
2.a.	Aktiva za trgovinu, izuzev akcija	0	0
2.b.	Aktiva raspoloživa za prodaju, izuzev akcija	0	0
2.c.	Derivatna, fin. imovina koja se drži radi trgovanja	0	0
2.d.	Derivatna, fin. imovina koja se koristi kao instrument zaštite (fer vrijednost derivata)	0	0
2.e.	HOV koje se vode po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0	0
3.	Hartije od vrijednosti kupljene po ugovoru o ponovnoj prodaji	0	0
4.	Kredit i poslovi lizinga	163.279	4.258
4.a.	Minus: Ispravka vrijednosti kredita	18.207	405
4.b.	Kredit i poslovi lizinga, neto rezerve za gubitke	145.072	3.854
5.	Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeka	5.991	0
6.	Faktoring i Forfeting	21.415	0
7.	Potraživanja iz kastodi poslova	0	0
8.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	1.547	55
9.	Sredstva namijenjena prodaji	5.434	0
10.	Ulaganja u kapital drugih pravnih lica	3.544	0
11.	Ostala aktiva	42.436	189
12.	MINUS: Ispravka vrijednosti ostale aktive (osim pozicije 4.a.)	979	63
13.	UKUPNA AKTIVA:	276.338	4.282
	PASIVA		
14.	Depoziti	221.354	0
14.a.	Nekamatonski depoziti	7.691	0
14.b.	Kamatonski depoziti	213.663	0
15.	Hartije od vrijednosti prodane po ugovoru o repkupovini	0	0
16.	Obaveze po osnovu kastodi poslova	1	0
17.	Obaveze po kreditima i emitovanim HOV (pozajmice)	1.605	3.218
17.a.	Kratkoročne pozajmice -manje od jedne godine	0	373
17.b.	Dugoročne pozajmice- preko jedne godine	1.605	2.845
17.c.	Obaveze za emitovane HOV	0	0
18.	Finansijske obaveze koje se vode po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0	0
19.	Derivatne finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja (fer vrijednost)	0	0
20.	Derivatne finansijske obaveze koje se koriste kao instrumenti zaštite (fer vrijednost)	0	0
21.	Ostale obaveze	11.620	62
22.	Rezerve za kreditne gubitke po vanbilansnim kreditnim izloženostima	309	1
23.	Subordinisani dug i hibridni instrumenti	9.020	0
24.	UKUPNE OBAVEZE:	243.909	3.281
25.	MANJINSKO UČEŠĆE AKCIONARA	0	0
	KAPITAL		

26.	Povlašćene akcije	3.000	0
27.	Obične akcije	52.428	0
28.	Emisione premije	0	0
29.	Neraspoređena dobit / gubitak	-32.751	307
30.	Ostali kapital	9.753	694
31.	UKUPAN KAPITAL: (26. do 30.)	32.429	1.001
32.	UKUPNA PASIVA: (24. + 25. + 31.)	276.338	4.282

Bilans uspjeha

(000 EUR)

R.BR.	POZICIJA	BANKA	MFI
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	15.971	792
2.	Rashodi od kamata i slični rashodi	7.115	184
3.	NETO PRIHODI OD KAMATA (1- 2)	8.856	608
4.	Prihodi od dividendi	0	0
5.	Troškovi obezvrjedjenja	517	71
6.	Troškovi rezervisanja	85	0
7.	Prihodi od naknada i provizija	4.137	77
8.	Rashodi naknada i provizija	2.171	4
9.	NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (7- 8)	1.966	72
10.	Neto dobiti / gubici od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovinu	178	0
11.	Neto dobiti / gubici od finansijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha	0	0
12.	Neto dobiti / gubici od investicionih HOV	0	0
13.	Promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika (hedžing)	0	0
14.	Neto gubici/dobici od kursnih razlika	-41	0
15.	Troškovi zaposlenih	4.147	315
16.	Opšti i administrativni troškovi	5.075	263
17.	Troškovi amortizacije	742	23
18.	Ostali rashodi	518	7
19.	Ostali prihodi	649	29
20.	OPERATIVNI PROFIT (3+4-5-6+9+10+11+12+13+14-15-16-17-18+19)	523	31
21.	Porez na prihod	-22	2
22.	NETO PROFIT/GUBITAK (20 - 21)	545	30

4. Sopstvena sredstva

4.1 Sažete informacije koje sadrže glavne karakteristike svih stavki koje se uključuju u izračunavanje sopstvenih sredstava i njegovih elemenata

(Član 8.1 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Sopstvena sredstva banke, u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka („Sl. List RCG” br. 38/11 i 55/12) čine:

- 1) osnovni elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje osnovnog kapitala;
- 2) dopunski elementi sopstvenih sredstava, koji se uključuju u izračunavanje dopunskog kapitala.

Osnovni elementi sopstvenih sredstava banke su:

- 1) uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- 2) naplaćene emisije premije, isključujući emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija;
- 3a) rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu, izdvojene u skladu sa odlukom kojom se propisuju minimalni standardi za upravljanje kreditnim rizikom u bankama;
- 3) rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve);
- 4) neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove;
- 5) iznos dobiti u tekućoj godini za koju su ispunjeni uslovi propisani Odlukom.

Odbitne stavke pri izračunavanju osnovnog kapitala banke su:

- 1) gubitak iz prethodnih godina;
- 2) gubitak iz tekuće godine;
- 3) nematerijalna imovina u obliku goodwilla, licenci, patenata, zaštitnih znakova i koncesija;
- 4) nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući kumulativne povlašćene akcije;
- 5) nerealizovani gubitak po osnovu vrjednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti;
- 6) pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke;
- 7) iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital:

- 1) nominalni iznos uplaćenih povlašćenih kumulativnih akcija;

- 2) naplaćene emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija;
- 3) iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive;
- 4) subordinisani dug;
- 5) hibridni instrumenti;
- 6) revalorizacione rezerve za nepokretnosti u vlasništvu banke.

Odbitne stavke pri izračunavanju dopunskog kapitala su:

- 1) stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije;
- 2) potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital.

Subordinisani dug se može uključiti u izračunavanje dopunskog kapitala, ukoliko:

- 1) je dug u cjelosti uplaćen;
- 2) je dug neobezbijeđen, odnosno banka ne garantuje plaćanje po tom dugu sopstvenim jemstvom, hipotekom ili na bilo koji drugi način;
- 3) je, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije banke, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima;
- 4) se dug može koristiti samo za isplatu potraživanja povjerilaca u stečajnom postupku, odnosno postupku likvidacije banke;
- 5) se isplata duga povjeriocima ili otkup od same banke prije dospjeća mogu izvršiti samo:
 - u slučaju pretvaranja subordinisanog duga u akcije, isključujući kumulativne povlašćene akcije,
 - u drugim slučajevima, uz saglasnost Centralne banke, ako isplata duga ne pogoršava pokazatelje adekvatnosti kapitala banke,
- 6) je rok dospjeća duga unaprijed određen i duži od pet godina računajući od dana uplate;
- 7) je o subordinisanom dugu zaključen pismeni ugovor koji pored uslova iz tačaka 2 – 6 ovog člana, sadrži i napomenu da se subordinisani dug ne može smatrati depozitom.

Odbitne stavke od sopstvenih sredstava banke su:

- 1) direktna ili indirektna ulaganja u drugu banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10 % kapitala tih institucija;
- 2) ulaganje banke u subordinisani dug i hibridne instrumente druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije, u kojoj banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10 % kapitala te institucije;
- 3) ukupni iznos direktnih ili indirektna ulaganja u druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucija u iznosu do 10% njihovog kapitala i ulaganja u subordinisani dug i hibridne instrumente koja nijesu obuhvaćena tačkom 2)

- 4) direktna ili indirektna ulaganja u akcije društva za osiguranje, društva za reosiguranje ili osiguravajuće holding kompanije u iznosu većem od 10% kapitala tog društva, odnosno kompanije;
- 5) iznos direktnog ili indirektnog ulaganja u pravno lice koje se bavi nefinansijskom poslovnom aktivnošću koji prelazi 10% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjena koja se vrše u skladu sa ovim članom odluke;
- 6) iznos ukupnih direktnih i indirektnih ulaganja u pravna lica koja se bave nefinansijskom poslovnom aktivnošću, koji prelazi 30% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjena koja se vrše u skladu sa ovim članom odluke;
- 7) potraživanja od pravnih lica i potencijalne obaveze prema pravnim licima povezanim sa bankom, ako su ta potraživanja ili te potencijalne obaveze uspostavljeni pod uslovima koji su povoljniji u odnosu na uslove koji se primjenjuju prema drugim pravnim licima koja nijesu povezana sa bankom;
- 8) potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđene akcijama drugih banaka, ili drugih kreditnih ili finansijskih institucija koje se ne kotiraju na priznatim berzama.
- 9) iznos izloženosti po osnovu sekjuritizacijskih pozicija, koji je u skladu sa dijelom ove odluke kojim se uređuje sekjuritizacija, utvrđen kao odbitna stavka od sopstvenih sredstava.

4.2 Sopstvena sredstva – osnovni, dopunski kapital i odbitne stavke

(Član 8.2, 8.3, 8.4 i 8.5 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

I/A	Osnovni elementi sopstvenih sredstava	Pozicija	Iznos
1.	Uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije	1	55.428
2.	Naplaćene emisione premije, isključujući emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija	2	
3.	Rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve)	3	
3.a	Rezerve za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu izdvojene u skladu sa odlukom kojom se propisuju minimalni standardi za upravljanjem kreditnim rizikom u bankama	3a	434
4.	Neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove	4	
5.	Dobit u tekućoj godini (ukoliko su ispunjeni uslovi iz čl 4 Odluke o adekvatnosti kapitala)	5	
6	Ukupno (pozicije 1+2+3+3a+4+5)	6	55.862
I/B Odbitne stavke pri izračunu osnovnog kapitala			
1.	Gubitak iz prethodnih godina	7	33.296
2.	Gubitak iz tekuće godine	8	
3	Nematerijalna imovina (goodwill, licence, patenti, zaštitni znakovi, koncesije)	9	143
4	Nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući povlašćene kumulativne akcije	10	
5.	Nerealizovani gubitak po osnovu vrijednosnog uskladjivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti	11	
6.	Pozitivna razlika između iznosa obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa ispravke vrijednosti za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke	12	2.924
7	Iznos prekoračenja limita ulaganja u nepokretnosti i osnovna sredstva, utvrđenog posebnim propisom Centralne banke	13	
8	Ukupno (pozicije 7+ 8+9+10+11+12+13)	14	36.363
I/C	Osnovni kapital (osnovni elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 6-14)	15	19.499
II/A Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital			
1.	Nominalni iznos povlašćenih kumulativnih akcija	16	
2	Naplaćene emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija	17	
3.	Iznos opštih rezervi, a najviše do 1,25% ukupne rizikom ponderisane aktive	18	
4	Subordinisani dug (za koji su ispunjeni uslovi iz člana 6 Odluke)	19	7.840
5	Hibridni instrumenti (za koje su ispunjeni uslovi iz člana 7 Odluke)	20	
6	Revalorizacione rezerve	21	
7.	Ukupno (pozicije 16+17+18+19+20+21)	22	7.840
II/B Odbitne stavke pri izračunu dopunskog kapitala			
1.	Stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije	23	
2.	Potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom banke do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital	24	
3.	Ukupno (pozicije 23+24)	25	0
II/C	Dopunski kapital (dopunski elementi sopstvenih sredstava minus odbitne stavke, pozicija 22-25)	26	7.840
II/D	Dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva član 8 Odluke	27	7.840
IIIA	Sopstvena sredstva (osnovni kapital+dopunski kapital koji se uključuje u sopstvena sredstva) prije odbitnih stavki	28	27.339

III/ B	Odbitne stavke od sopstvenih sredstava		
1.	Direktna ili indirektna ulaganja u drugu banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10% kapitala tih institucija	29	904
2.	Ulaganje banke u subordinisani dug i hibridne instrumente druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u kojoj banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala te institucije	30	
3.	Direktna ili indirektna ulaganja u druge banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u iznosu do 10% njihovog kapitala i ulaganja u subordinisani dug i hibridne instrumente koja nijesu obuhvaćena tačkom 2 ovog stava ukoliko prelazi 10% iznosa sop	31	
4	Direktna ili indirektna ulaganja u akcije društva za osiguranje, društva za reosiguranje ili osiguravajuće holding kompanije u iznosu većem od 10% iznosa SSB, prije umanjena koje se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	32	
5	Iznos direktnog ili indirektnog ulaganja u pravno lice koje se bavi nefinansijskom poslovnom aktivnošću koji prelazi 10% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjena koja se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	33	
6	Iznos ukupnih direktnih i indirektnih ulaganja u pravna lica koja se bave nefinansijskom poslovnom aktivnošću, koji prelazi 30% iznosa sopstvenih sredstava banke, prije umanjena koja se vrše u skladu sa članom 9 Odluke	34	
7	Potraživanja od pravnih lica i potencijalne obaveze prema pravnim licima povezanim sa bankom, ako su ta potraživanja ili te potencijalne obaveze uspostavljene pod uslovima koji su povoljniji u odnosu na uslove koji se primjenjuju prema drugim licima koja	35	
8	Potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđene akcijama drugih banaka ili drugih kreditnih ili finansijskih institucija koje se ne kotiraju na priznatim berzama iz Priloga 1 Odluke	36	
9	Iznos izloženosti po osnovu sekjuritizacijskih pozicija, koji je u skladu sa dijelom ove Odluke kojim se uređuje sekjuritizacija, utvrđen kao odbitna stavka od sopstvenih sredstava.	37	
III/ C	Ukupno odbitne stavke od sopstvenih sredstava (pozicije 29+30+31+32+33+34+35+36+37)	38	904
IV	Osnovni kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 38)	39	19.047
V	Dopunski kapital umanjen za 50% odbitnih stavki sopstvenih sredstava (pozicija 38)	40	7.388
VI	Osnovni kapital po potrebi umanjen stav 3 člana 9 Odluke	41	19.047
VII	SOPSTVENA SREDSTVA (Osnovni kapital +Dopunski kapital) (V+VI)	42	26.435

5. Potreban kapital i procjena adekvatnosti internog kapitala

5.1 Sažet opis metodologija koje banka koristi za procjenu adekvatnosti internog kapitala banke i potrebni kapital za pokriće pojedinih vrsta rizika

(Član 9.1., 9.2., 9.3., 9.4. i 9.5. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Cilj postupka za procjenu adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) je jasno određivanje i održavanje nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena, odnosno održavanje kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke.

Banka je usvojila Metodologiju procesa identifikovanja i ocjena značaja (materijalnosti) rizika koja je bazirana na ispunjavanju zahtjeva CBCG, definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka („Službeni List Crne Gore“, br. 38/11 i 55/12) i kojom se definiše proces identifikovanja svih rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju i ocjene značaja odnosno materijalnosti pojedinačnih rizika.

U skladu sa Metodologijom, Banka je ocjenila materijalno značajne rizike koji utiču na poslovanje Banke:

- **Kreditni rizik** predstavlja vjerovatnoću ostvarivanja gubitaka u poslovanju banke zbog dužnikovog neispunjavanja obaveza prema banci.
- **Rizik koncentracije** je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru ili vrsti rizika, kao što su velike (povezane) individualne izloženosti i značajne izloženosti prema grupama drugih ugovornih strana, vrsti proizvoda, geografskom području, sektoru odnosno grani delatnosti i čiju vjerovatnoću neizmirenja opredjeljuju i zajednički osnovni faktori (sektor, ekonomija, geografsko područje, vrsta proizvoda i dr.), kod kojih zbog povezanosti, a uslijed određenih poremećaja može doći do gubitka.
- **Rizik upravljanja stečenom aktivom** - mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke uslijed nepovoljnih tržišnih uslova na tržištu nekretnina, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu nekretnina u vlasništvu Banke.
- **Rizik likvidnosti** predstavlja vjerovatnoću da banka neće moći obezbijediti dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili vjerovatnoću da će banka za izmirivanje dospjelih obaveza morati pribavljati novčana sredstva uz značajne troškove.
- **Operativni rizik** je vjerovatnoća ostvarivanja gubitaka u poslovanju banke, usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, uključujući i neadekvatnu informacionu tehnologiju, zbog angažovanja lica izvan banke za obavljanje određenih poslova za banku, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu izložiti banku gubitku, uključujući i pravni rizik.
- **Rizik kamatne stope u bankarskoj knjizi** je rizik nastanka gubitka u poslovanju banke usljed promjena kamatnih stopa za stavke bilansa i vanbilansa koje nijesu namijenjene za trgovinu.

5.2 Metodologija obračuna internog kapitala za kreditni rizik

Prilikom mjerenja i procjene kapitala za kreditni rizik, Banka koristi pristup koji proizilazi iz propisa CBCG tj. - standardizovan metod, u skladu sa zahtjevima propisanim Odlukom o adekvatnosti kapitala. Potrebni kapital za kreditni rizik predstavlja rezultat koji se dobija dijeljenjem ukupne rizikom ponderisane aktive Banke sa 10. Izračunavanje rizikom ponderisane aktive Banka vrši u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Paralelno sa ovim pristupom, u cilju procjene dodatnog kapitala za pokriće ukupnog kreditnog rizika, Banka vrši stresno testiranje kreditnog rizika i izdvaja interni kapital u skladu sa rezultatima testa.

5.3 Metodologija obračuna internog kapitala za rizik koncentracije

Banka u skladu sa ICAAP-om, vrši procjenu i mjerenje rizika koncentracije. Banka procjenjuje i mjeri potreban kapital za:

- Rizik koncentracije na strani kredita i
- Rizik koncentracije na strani depozita.

Banka koristi Herfindahl-Hirschman index (HHI) za izračunavanje kapitalnih zahtjeva za rizik koncentracije.

5.4 Metodologija obračuna internog kapitala za rizik upravljanja stečenom aktivom

Banka ne obračunava potreban kapital po osnovu rizika upravljanja stečenom aktivom, već u skladu sa propisima CBCG računa eventualni iznos odbitne stavke na sopstvena sredstva Banke.

Izmjenom Odluke o minimalnim standardima za ulaganje banaka u nepokretnosti i osnovna sredstva, način obračuna odbitne stavke po osnovu stečene aktive je izmijenjen, i u skladu sa novim obračunom biće ublažen uticaj na smanjenje sopstvenih sredstava, odnosno koeficijenta solventnosti Banke.

5.5 Metodologija obračuna internog kapitala za rizik likvidnosti

U skladu sa izvršenom internom kategorizacijom, rizik likvidnosti predstavlja tip rizika koji nije kapitalno relevantan i za koji Banka smatra da iako je materijalno značajan ne implicira kapitalnu zaštitu, odnosno Banka kao zaštitu ne koristi kapital već adekvatne i efikasne mjere kontrole i upravljanja rizicima.

Procjena Banke je da nije potrebno izdvajanje kapitala po osnovu izloženosti riziku likvidnosti imajući u vidu specifičnu prirodu rizika likvidnosti kao i veoma snažan tj. efikasan i efektivan sistem internih kontrola koji je dizajniran i implementiran u Banci za upravljanje rizikom likvidnosti.

5.6 Metodologija obračuna internog kapitala za operativni rizik

Za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik Banka koristi jednostavni metod. Potrebni kapital za operativni rizik izračunava se tako što se osnovica za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik, pomnoži sa koeficijentom 0,15 i dobijeni iznos uveća za 25%. Osnovicu za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik predstavlja prosjek neto kamatonosnih i neto nekamatonosnih prihoda za tri prethodne uzastopne poslovne godine.

S obzirom da Banka potreban kapital za operativni rizik računa po jednostavnoj metodi, koja je ujedno i najkonzervativnija što dovodi do toga da je kapitalni zahtjev za operativni rizik drugi po veličini u Banci odmah nakon kreditnog, to Banka smatra da je obračunati potreban kapital adekvatan rizičnom profilu Banke.

5.7 Metodologija obračuna internog kapitala za tržišne rizike

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, izračunava potrebni kapital za tržišne rizike. Potrebni kapital za tržišne rizike predstavlja zbir potrebnog kapitala za:

- 1) pozicijske rizike (cjenovni i rizik kamatne stope);
- 2) devizni rizik.

S obzirom da devizni rizik nije prepoznat kao materijalno značajan Banka ne izdvaja dodatni kapital za ovaj rizik.

5.7.1 Metodologija obračuna internog kapitala za rizik kamatne stope iz bankarske knjige

Prilikom obračuna internog kapitala u procesu ICAAP-a Banka koristi rezultate stres testiranja primjenom kamatnog šoka na godišnji neto prihod od kamata.

Potreban interni kapital za rizik kamatne stope predstavlja 10% prosječne negativne promjene u godišnjem neto prihodu od kamata primjenom kamatnog šoka za poslednja četiri kvartala.

PROCJENA INTERNOG KAPITALA

(000 EUR)

Rizični profil	Regulatorni zahtjevi za kapitalom	Dodatni kapital u skladu sa ICAAP-om	Ukupan kapital
STUB 1	19.511		19.511
Kreditni rizik	18.025		18.025
Operativni rizik	1.349		1.349
Tržišni rizik	94		94
Rizik zemlje	43		43
STUB 2			
Rizici koji nijesu u potpunosti obuhvaćeni Stubom 1			
Rezidualni rizik (CRM)			
Rizik sekjuritizacije			
Rizici iz Stuba 2		1.033	1.033
Rizik kamatne stope iz bankarske knjige		91	91
Rizik koncentracije		942	942
Ostali značajni rizici			
Rizik likvidnosti			
Strateški rizik			
Reputacioni rizik			
Ostali rizici			
Eksterni faktori			
UKUPNO:	19.511	1.033	20.544

6. Kreditni rizik

6.1 Definicije dospjelih nenaplaćenih potraživanja i nekvalitetne aktive (aktiva klasifikovana u kategoriju "C" ili niže)

(Član 10.1. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Dospjela nenaplaćena potraživanja su sva potraživanja koja nisu naplaćena o roku dospjeća, bez obzira koliko je prošlo od tog roka.

Pod nekvalitetnim kreditom, u smislu Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Sl. list Crne Gore", 22/12 i 55/12 i 57/13), smatra se kredit koji je banka primjenom kriterijuma za klasifikaciju aktive iz ove odluke, klasifikovala u klasifikacionu kategoriju „C“, „D“ i „E“.

6.2 Opis metoda usvojenih za utvrđivanje rezervacija za potencijalne kreditne gubitke/ispravki vrijednosti

(Član 10.2. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Utvrđivanje kvaliteta aktive vrši se u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Sl. list Crne Gore", 22/12 i 55/12 i 57/13).

Na osnovu gore navedenog, krediti i druga aktiva izložena riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene,
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) – u koju se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate,
- kategorija C (substandardna aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu,
- kategorija D (sumnjiva aktiva) – u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna i
- kategorija E (gubitak) – u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

Iznos rezerve za potencijalne gubitke nije predviđen za plasmane Banke klasifikovane u kategoriju A. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom procenata od 2% do 7% na plasmane klasifikovane u kategoriju B, od 20% do 40% na plasmane kategorije C, 70% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama ("Sl. list Crne Gore", 22/12 i 55/12 i 57/13) i internom politikom Banke, minimalno kvartalno Banka procjenjuje da li postoji objektivan dokaz obezvređenja vrijednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Smatra se da su finansijsko sredstvo, ili grupa sredstava, obezvrijeđeni samo ako postoje objektivni dokazi obezvređenja koji proizilaze iz jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva i taj događaj (ili događaji) utiče na procijenjene buduće novčane tokove gotovine koji se pouzdano mogu procijeniti.

Objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednost finansijskog sredstva ili grupe sredstava, uključuju:

- značajne finansijske teškoće emitenta ili dužnika;
- kršenje/nepoštovanje ugovora, kao što je neispunjenje obaveza ili kašnjenja u plaćanju kamate ili glavnice;
- izmjena inicijalno ugovorenih uslova otplate kredita (restrukturiranje)
- velika vjerovatnoća bankrota ili druge finansijske reorganizacije zajmoprimca i dr.

Banka najmanje tromjesečno procjenjuje kvalitet aktive, utvrđuje da li postoji objektivni dokaz o obezvređenju stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki i obračunava adekvatni iznos tog obezvređenja, odnosno vjerovatnog gubitka. Banka vrši procjenu obezvređenja na dva nivoa: individualnom i kolektivnom.

Banka vrši individualnu procjenu ispravke vrijednosti za pojedinačno značajnog klijenta ili transakciju, ukoliko postoje objektivni dokazi obezvređenja. Izloženost se smatra značajnom kada ukupna bruto izloženost prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica (kod pravnih lica), ili izloženost prema neizmirenom iznosu transakcije sa fizičkim licem, iznosi EUR 50.000 ili više.

Nivo obezvređenja plasmana se utvrđuje na osnovu projektovanih novčanih tokova koji će biti naplaćeni po osnovu ugovora sa klijentom, uzimajući u obzir istorijske podatke kreditne sposobnosti klijenta, uz razumijevanje postojećih i budućih poslovnih planova klijenta, ostvarivu vrijednost kolaterala, vremenske rokove za realizaciju kolaterala i dr. Upoređivanjem sadašnje vrijednosti očekivanih novčanih tokova sa nominalnom vrijednošću potraživanja utvrđuje se nivo obezvređenja plasmana.

Banka vrši procjenu obezvređenja na kolektivnoj osnovi za potraživanja:

1. za koja pri procjeni na pojedinačnoj osnovi utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o obezvređivanju, odnosno ako procjenom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvrijeđivanja bilansne aktive, odnosno iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki;
2. koja ne predstavljaju pojedinačno značajna potraživanja.

Prilikom kolektivne procjene obezvređenja odvojeno se analiziraju homogene grupe kredita (buckets), koje predstavljaju krediti i plasmani sa sličnim karakteristikama i rizičnim profilom. Kolektivno obezvređenje se vrši na osnovu migracionih matrica. Banka izračunava migracionu matricu na bazi istorijskih kretanja izloženosti, odnosno posmatranog portfolia između bucket-a za poslednje 3 godine, odnosno 36 meseci, kako bi se

obezbijeđilo da je obuhvaćen cijeli ekonomski ciklus i da su izračunati realni procenti ispravki vrijednosti, na osnovu % vjerovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) i % gubitka usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (LGD) za svaku grupu potraživanja (proizvoda).

6.3 Ukupan iznos izloženosti nakon računovodstvenog prebijanja i bez uzimanja u obzir efekata tehnika ublažavanja kreditnog rizika, kao i prosječan iznos izloženosti tokom izvještajnog perioda, razvrstan prema različitim kategorijama izloženosti

(Član 10.3. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.b r.	Vrsta izloženosti	Prosječna neto izloženost u 2014.godini	Ukupna neto izloženost na 31.12.2014.
1.	Banke, rezidenti	979	984
2.	Banke, nerezidenti	8.604	10.226
3.	Ostale finansijske institucije, rezidenti	0	0
4.	Ostale finansijske institucije, nerezidenti	0	0
5.	Ostale depozitne institucije, rezidenti	0	0
6.	Ostale depozitne institucije, nerezidenti	0	0
7.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, rezidenti	0	0
8.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, nerezidenti	0	0
9.	Privatni fondovi, rezidenti	0	0
10.	Fondovi, nerezidenti	0	0
11.	Privredna društva u državnom vlasništvu	29	41
12.	Privredna društva u privatnom vlasništvu	75.887	78.592
13.	Preduzetnici	91	87
14.	Javne službe jedinica lokalne samouprave	209	179
15.	Privredna društva - nerezidenti	1.461	369
16.	Vlada Crne Gore	0	0
17.	Jedinice lokalne samouprave	4	1
18.	Drugi korisnici sredstava iz Budžeta Crne Gore	0	0
19.	Regulatorne agencije, rezidenti	0	0
20.	Regulatorne agencije, nerezidenti	0	0
21.	Državni fondovi	0	0
22.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, rezidenti	0	0
23.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, nerezidenti	0	0
24.	Fizička lica, rezidenti	63.257	63.624
25.	Fizička lica, nerezidenti	338	285
26.	Kreditne kartice, fizička lica, rezidenti	2.225	2.058
27.	Kreditne kartice, fizička lica, nerezidenti	10	7
28.	Kreditne kartice, ostali, rezidenti	0	0
29.	Kreditne kartice, ostali, nerezidenti	0	0
30.	Ostalo	20.696	21.415
	Ukupno:	173.788	177.868
31.	Kamatna potraživanja i ispravka vrijednosti kamatnih potraživanja	4.042	4.450
32.	Vremenska razgraničenja kamata i naknada i ispravka vrijednosti	280	419
	UKUPNO:	178.110	182.737

Neto izloženost: razlika bruto izloženosti i Ispravke vrijednosti

Ukupna neto izloženost: Suma pozicija 2. i 3. iz BS (Kredit i potraživanja od banaka i Kredit i potraživanja od klijenata).

6.4 Podjela izloženosti po geografskim područjima, razvrstanih na značajna područja prema značajnim kategorijama izloženosti banke (regioni, opštine i sl.), a po potrebi i detaljnije razrađenih (Član 10.4. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.br.	Opština	Neto izloženost	Neto izloženost (%)
1.	Podgorica	106.468	58,26%
2.	Nikšić	14.516	7,94%
3.	Bar	6.804	3,72%
4.	Kotor	4.694	2,57%
5.	Budva	3.526	1,93%
6.	Bijelo Polje	2.795	1,53%
7.	Ulcinj	2.385	1,31%
8.	Berane	1.470	0,80%
9.	Rožaje	1.409	0,77%
10.	Tivat	1.386	0,76%
11.	Danilovgrad	1.086	0,59%
12.	Herceg Novi	912	0,50%
13.	Pljevlja	823	0,45%
14.	Cetinje	815	0,45%
15.	Žabljak	308	0,17%
16.	Plav	153	0,08%
17.	Andrijevica	99	0,05%
18.	Kolašin	45	0,02%
19.	Mojkovac	37	0,02%
20.	Šavnik	11	0,01%
21.	Plužine	3	0,00%
22.	Ostalo*	32.991	18,05%
	UKUPNO:	182.737	100,00%

Pozicije 1-21: Krediti, minusi i kartice razvrstani po opštinama

Ostalo*: Krediti i potraživanja od banaka, faktoring, potraživanja banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama, vremenska razgranicenja.

(000 EUR)

R.br.	Naziv regiona	Neto izloženost	Učešće
1.	Centralni dio	122.885	67,25%
2.	Sjeverni dio	7.153	3,91%
3.	Južni dio	19.707	10,78%
4.	Ostalo*	32.991	18,05%
	UKUPNO:	182.737	100,00%

Pozicije 1-3: Krediti, minusi i kartice razvrstani po regionima

Ostalo*: Krediti i potraživanja od banaka, faktoring, potraživanja banke po neizmirenim akceptima, garancijama i mjenicama, vremenska razgranicenja.

6.5 Podjela izloženosti prema vrsti djelatnosti ili tipovima drugih ugovornih strana, razvrstana na kategorije izloženosti, a po potrebi i detaljnije razrađenih

(Član 10.5. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.br.	Djelatnost	Neto izloženost
I	Pravna lica - rezidenti	79.884
1.	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2.523
2.	Vađenje rude i kamena	3.559
3.	Prerađivačka industrija	7.472
4.	Snabdijevanje vodom	903
5.	Građevinarstvo	13.357
6.	Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	28.565
7.	Saobraćaj i skladištenje	6.824
8.	Usluge pružanja smještaja i ishrane	2.322
9.	Informisanje i komunikacije	688
10.	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	4.674
11.	Poslovanje nekretninama	577
12.	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	1.210
13.	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3.423
14.	Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	22
15.	Obrazovanje	82
16.	Zdravstvo i socijalna zaštita	1.866
17.	Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	1.749
18.	Ostale uslužne djelatnosti	68
II	Fizička lica - rezidenti	65.682
III	Nerezidenti	32.302
IV	Kamatna potraživanja i ispravka vrijednosti kamatnih potraživanja	4.450
V	Vremenska razgraničenja kamata i naknada i ispravka vrijednosti	419
	UKUPNO:	182.737

6.6 Podjela svih izloženosti prema preostalom dospjeću, razvrstanih prema kategorijama izloženosti, a po potrebi i detaljnije razrađenih

(Član 10.6. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.b r.	Vrsta izloženosti	Depoziti po vidjenju	Do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Neto izloženo st
1.	Banke, rezidenti	984	0	0	0	0	984
2.	Banke, nerezidenti	10.226	0	0	0	0	10.226
3.	Ostale finansijske institucije, rezidenti	0	0	0	0	0	0
4.	Ostale finansijske institucije, nerezidenti	0	0	0	0	0	0
5.	Ostale depozitne institucije, rezidenti	0	0	0	0	0	0
6.	Ostale depozitne institucije, nerezidenti	0	0	0	0	0	0
7.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, rezidenti	0	0	0	0	0	0
8.	Privredna društva koja se bave finansijskom djelatnošću, nerezidenti	0	0	0	0	0	0
9.	Privatni fondovi, rezidenti	0	0	0	0	0	0
10.	Fondovi, nerezidenti	0	0	0	0	0	0
11.	Privredna društva u državnom vlasništvu	0	0	21	0	20	41
12.	Privredna društva u privatnom vlasništvu	0	5.606	11.508	15.088	46.390	78.592
13.	Preduzetnici	0	23	1	8	55	87
14.	Javne službe jedinica lokalne samouprave	0	0	1	0	178	179
15.	Privredna društva - nerezidenti	0	138	0	231	0	369
16.	Vlada Crne Gore	0	0	0	0	0	0
17.	Jedinice lokalne samouprave	0	0	0	1	0	1
18.	Drugi korisnici sredstava iz Budžeta Crne Gore	0	0	0	0	0	0
19.	Regulatorne agencije, rezidenti	0	0	0	0	0	0
20.	Regulatorne agencije, nerezidenti	0	0	0	0	0	0
21.	Državni fondovi	0	0	0	0	0	0
22.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, rezidenti	0	0	0	0	0	0
23.	Nevladine i druge neprofitne organizacije, nerezidenti	0	0	0	0	0	0
24.	Fizička lica, rezidenti	0	3.312	3.274	2.455	54.583	63.624
25.	Fizička lica, nerezidenti	0	131	97	0	57	285
26.	Kreditne kartice, fizička lica, rezidenti	0	847	509	702	0	2.058
27.	Kreditne kartice, fizička lica, nerezidenti	0	2	1	4	0	7
28.	Kreditne kartice, ostali, rezidenti	0	0	0	0	0	0
29.	Kreditne kartice, ostali, nerezidenti	0	0	0	0	0	0
30.	Ostalo	0	12.344	8.769	302	0	21.415
	Ukupno:	11.210	22.403	24.181	18.791	101.283	177.868
31.	Kamatna potraživanja i ispravka vrijednosti kamatnih potraživanja	4.450					4.450
32.	Vremenska razgraničenja kamata i naknada i ispravka vrijednosti	419					419
	UKUPNO:	16.079	22.403	24.181	18.791	101.283	182.737

6.7 Iznosi za sve vrste djelatnosti koje banka odredi kao materijalno značajne, ili za sve tipove druge ugovorne strane koje banka odredi kao materijalno značajne – stanje nekvalitetne aktive i obračunatih rezervacija / ispravki vrijednosti

(Član 10.7. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.br.	Značajne privredne djelatnosti	Stanje nekvalitetne aktive-bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Učešće ispravke vrijednosti	Neto izloženost
1.	Građevinarstvo	12.955	1.839	14,20%	11.116
2.	Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	11.995	2.083	17,36%	9.912
3.	Saobraćaj i skladištenje	8.269	3.026	36,60%	5.243
4.	Prerađivačka industrija	5.235	1.255	23,97%	3.980
5.	Usluge pružanja smještaja i ishrane	1.361	507	37,25%	854
	UKUPNO:	39.815	8.710	21,88%	31.105

Nekvalitetna aktiva: Bilansna aktiva klasifikovana u C,D i E.

6.8 Iznosi nekvalitetne aktive i dospjelih nenaplaćenih potraživanja, posebno iskazane, podijeljene na značajna geografska područja, uključujući, ako je to moguće, rezervacije/ispravke vrijednosti za svako geografsko područje

(Član 10.8. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

R.br.	Naziv regiona	Stanje nekvalitetne aktive-bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Učešće ispravke vrijednosti	Neto izloženost
1.	Centralni dio	59.525	15.969	26,83%	43.556
2.	Sjeverni dio	1.680	713	42,44%	967
3.	Južni dio	3.464	1.235	35,66%	2.229
	UKUPNO:	64.669	17.917	27,71%	46.752

(000 EUR)

R.br.	Naziv regiona	Nedospjela potraživanja-bruto izloženost	Dospjela nenaplaćena potraživanja-bruto izloženost	Ukupna potraživanja-bruto izloženost	Ispravka vrijednosti	Učešće ispravke vrijednosti	Neto izloženost
1.	Centralni dio	115.958	24.035	139.992	16.928	12,09%	123.064
2.	Sjeverni dio	6.953	989	7.942	788	9,93%	7.154
3.	Južni dio	18.499	2.642	21.141	1.434	6,78%	19.707
	UKUPNO:	141.410	27.665	169.075	19.151	11,33%	149.924

6.9 Promjene u rezervacijama/ispravkama vrijednosti i rezervacija/ispravki vrijednosti za nekvalitetnu aktivu

(Član 10.9. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

(000 EUR)

Opis	Početno stanje na dan 31.12.2013.	Povećanje/Smanjenje u 2014.god.	Završno stanje na dan 31.12.2014.
Ispravka za nekvalitetnu aktivu	19.343	-1.426	17.917

7. Standardizovani pristup za ponderisanje izloženosti

(Član 11.1, 11.2, 11.3, 11.4 Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Komitenti Banke nemaju dodjeljene kreditne rejtinge od strane priznatih eksternih rejting agencija i izvoznih kreditnih agencija, pa stoga ponderisanje potraživanja od ovih komitenata vrši se u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Banka u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala izračunava potrebni kapital za kreditni rizik primjenom standardizovanog metoda.

U tabeli ispod dat je obračun ponderisane bilansne aktive (tabele PBA, PVB) :

Obrazac PBA- Izvještaj o ponderisanoj bilansnoj aktivi

(000 EUR)

Naziv potraživanja		Bruto izloženosti	Rezervacije (veći iznos ili obračunate rezervacije ili ispravke vrij.)	Iznos izloženosti	Rizikom ponderisani iznos izlož.	Pozicija
		1	2	3=1-2	4	5
Ponder 0%						
1	Izloženost prema Evropskoj centralnoj banci			0	0	1
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 1			0	0	2
3	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 0 i 1			0	0	3
4	Izloženost prema centralnoj vladi u Crnoj Gori i CBCG	20.886	2	20.884	0	4
5	Izloženosti prema multilateralnim razvojnim bankama (član 25 Odluke o adekvatnosti kapitala) - u daljem tekstu: Odluka			0	0	5
6	Izloženost prema međunarodnim organizacijama (član 26 Odluke)			0	0	6
7	Gotovina i gotovinski ekvivalenti	24.946	0	24.946	0	7
8	Zlatne poluge koje se nalaze u trezoru banke ili su deponovane na drugom mjestu kao obezbjeđenje za obaveze banke			0	0	8
9	Izloženosti koje su predmet kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0% (član 102 stav 1, član 103 tačka 1, član 104 Odluke)	6.198	0	6.198	0	9
10	Dio izloženosti koji je pokriven priznatom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 0% u skladu sa članom 119 Odluke	1.221	47	1.174	0	10
Ponder 10%						

1	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 1			0	0	11
2	Izloženosti koje su predmet kreditne zaštite, a za koje su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 10% (član 102 stav 2, član 103 tačka 2 Odluke)			0	0	12
Ponder 20%						
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	13
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	14
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1	791	0	791	158	15
4	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1,2 ili 3	9.435	0	9.435	1.887	16
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca (ili ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, ukoliko je veći)	124	5	119	24	17
6	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 2			0	0	18
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 1			0	0	19
8	Kratkoročne izloženosti prema institucijama i privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1 (član 51 Odluke)			0	0	20
9	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 1 (član 52 Odluke)			0	0	21
10	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 1 (član 154 Odluke)			0	0	22
11	Gotovina na putu	-2	0	-2	0	23
12	Dio izloženosti koji je obezbijeđen do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 20%			0	0	24
13	Dio izloženosti koji je pokriven priznom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 20% u skladu sa članom 119 Odluke	0	0	0	0	25
Ponder 35%						
1	Izloženosti obezbijeđene stambenim nepokretnostima za koje su ispunjeni uslovi iz člana 37 Odluke	11.402	589	10.813	3.785	26

2	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet stambena nepokretnost ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 37 stav 2 Odluke			0	0	27
Ponder 50%						
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3			0	0	28
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3			0	0	29
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 ili 3			0	0	30
4	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 ili 5			0	0	31
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca (ili ponder rizika koji se dodjeljuje izloženostima prema centralnoj vladi u kojoj je sjedište te institucije, ukoliko je veći)	5.513	371	5.142	2.571	32
6	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	33
7	Izloženosti obezbijeđene hipotekom ili fiducijom na poslovnoj nepokretnosti u Crnoj Gori do 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 1 Odluke)	12.396	273	12.123	6.061	34
8	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet poslovna nepokretnost do 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 38 stav 3 Odluke			0	0	35
9	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji su obezbijeđeni nepokretnostima iz člana 35 stav 1 tačka 1 i 2 Odluke, za koje su ispunjeni uslovi iz člana 42 stav 4	13.480	10.791	2.688	1.344	36
10	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 3			0	0	37
11	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2(član 51 Odluke)			0	0	38
12	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2(član 51 Odluke)			0	0	39
13	Izloženosti koje su u potpunosti obezbijeđene hipotekom ili fiducijom nad poslovnim nepokretnostima na teritoriji zemalja članica EU (djelu izloženosti utvrđenom u skladu sa članom 39 Odluke)			0	0	40
14	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 2			0	0	41

	(član 52 Odluke)					
15	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 2 (član 154 Odluke)			0	0	42
16	Dio izloženosti koji je obezbijeđen do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 50%			0	0	43
17	Dio izloženosti koji je pokriven priznom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 50% u skladu sa članom 119 Odluke	4.647	169	4.478	2.239	44
	Ponder 75%					
1	Izloženost prema fizičkim licima, malim i srednjim preduzećima (ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 34 Odluke)	35.216	3.685	31.530	23.648	45
	Ponder 100%					
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 i 5			0	0	46
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5 i 6			0	0	47
3	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, za koje banka ne koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije ili izvozne kreditne agencije			0	0	48
4	Izloženost prema javnim državnim tijelima iz člana 24 stav 2 Odluke			0	0	49
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 ili 5			0	0	50
6	Učešće banke u kapitalu ili ulaganje u druge elemente sopstvenih sredstava druge kreditne institucije ukoliko ne predstavlja odbitnu stavku sopstvenih sredstava (član 31 Odluke)			0	0	51
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 ili 4			0	0	52
8	Izloženost prema privrednim društvima za koje ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije pod uslovima iz člana 32 stav 2 Odluke			0	0	53
9	Izloženosti obezbijeđene hipotekom ili fiducijom na poslovnoj nepokretnosti u Crnoj Gori koja prelazi 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti (član 38 stav 1 tačka 2 Odluke)	5.506	180	5.326	5.326	54
10	Izloženost banke nastala po osnovu ugovora o lizingu čiji je predmet poslovna nepokretnost koja prelazi 50% tržišne vrijednosti nepokretnosti ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 38 stav 3 Odluke			0	0	55
11	Ostale izloženosti obezbijeđene nepokretnostima (koje ne ispunjavaju uslove za razvrstavanje u neku od kategorija iz člana 35, stava 1, tačka 1 i 2)	19.270	1.160	18.110	18.110	56
12	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji nijesu obezbijeđeni kolateralom, ukoliko izdvojene rezerve za potencijalne kreditne gubitke prelaze 20% neobezbijeđenog dijela ukupne izloženosti	32.235	22.810	9.424	9.424	57
13	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji su obezbijeđeni nepokretnostima iz člana 35 stav 1 tačka 1 i 2 Odluke umanjnim za rezervacije	299	21	279	279	58

	za potencijalne gubitke(član 42 stav 3 Odluke)					
14	Izloženosti u obliku pokrivenih obveznica za koje su ispunjeni uslovi iz člana 45, tačka 4			0	0	59
15	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 51 Odluke)			0	0	60
16	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 (član 51 Odluke)			0	0	61
17	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 3 ili 4 (član 52 Odluke)			0	0	62
18	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka ne koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije (član 52 stav1 tačka 2 Odluke)			0	0	63
19	učešće u kapitalu drugih pravnih lica pravnih lica i ostalim kapitalnim ulaganjima, isključujući ulaganja koja predstavljaju odbitnu stavku pri izračunavanju sopstvenih sredstava banke(član 58 Odluke)	2.640	0	2.640	2.640	64
20	Materijalna imovina (zemljište, zgrade, oprema, avansi za materijalnu imovinu i materijalnu imovinu u pripremi (Član 62 Odluke)	40.064	0	40.064	40.064	65
21	Izloženosti za koje drugim odredbama ove odluke nije propisan način primjene pondera rizika član 63 Odluke)	47.167	7.641	39.526	39.526	66
22	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 3(član 154 Odluke)			0	0	67
23	Dio izloženosti koji je obezbijeđen do visine tržišne vrijednosti priznatog kolaterala ukoliko su ispunjeni uslovi iz člana 101 za primjenu pondera 100%			0	0	68
24	Dio izloženosti koji je pokriven priznom garancijom i drugim oblicima nematerijalne kreditne zaštite za koju su ispunjeni uslovi za primjenu pondera 100% u skladu sa članom 119 Odluke			0	0	69
	Ponder 150%					
1	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	70
2	Izloženost prema centralnim vladama, centralnim bankama, administrativnim tijelima i neprofitnim društvima koja pri utvrđivanju pondera rizika imaju tretman centralne vlade za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate izvozne kreditne agencije sa stepenom kreditnog kvaliteta 7			0	0	71
3	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	72
4	Izloženost prema administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća dužim od tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	73
5	Izloženost prema institucijama, jedinicama regionalne ili lokalne samouprave, (član 22 Odluke) za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6			0	0	74
6	Izloženost prema administrativnim tijelima i neprofitnim društvima (član 24, stav 1, tačka 2 Odluke), multilateralnim razvojnim bankama (član 25 stav 2 Odluke), za koje banka koristi rejting utvrđen od strane			0	0	75

	priznate eksterne institucije, sa izvornim ili preostalim rokom dospjeća do tri mjeseca, sa stepenom kreditnog kvaliteta 6					
7	Izloženost prema privrednim društvima za koje banka koristi kreditni rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije sa stepenom kreditnog kvaliteta 5 ili 6			0	0	76
8	Izloženosti ili djelovi dospjele a nenaplaćene izloženosti (duže od 90 dana) koji nijesu obezbijeđeni kolateralom, ukoliko izdvojene rezervacije za potencijalne kreditne gubitke ne prelaze 20% neobezbijeđenog dijela ukupne izloženosti	57	4	53	79	77
9	Visokorizične izloženosti u skladu sa članom 43 i 44 Odluke			0	0	78
10	Kratkoročne izloženosti prema institucijama za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5,ili 6 (član 51 Odluke)			0	0	79
11	Kratkoročne izloženosti prema privrednim društvima za koje postoji kreditni rejting (kratkoročni rejting emitetna) dodijeljen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 4,5,ili 6 (član 51 Odluke)			0	0	80
12	Izloženosti u vidu udjela u kapitalu investicionih fondova za koje banka koristi rejting utvrđen od strane priznate eksterne institucije, sa stepenom kreditnog kvaliteta 5 ili 6 (član 52 Odluke)			0	0	81
13	Izloženosti po osnovu ulaganaja u otvorene investicione fondove povezanih sa visokim rizikom (član 52, stav 2 Odluke)			0	0	82
	Ponder 350%					
1	Izloženosti pozicija u sekjuritizaciji sa stepenom kreditnog kvaliteta 4 (član 154 Odluke)			0	0	83
	UKUPNO PONDERISANA BILANSNA AKTIVA	293.491	47.750	245.741	157.165	84

8. Rizik druge ugovorne strane

(Član 12.1. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Banka na 31.12.2014. godine nije bila izložena riziku druge ugovorne strane pa stoga ne objavujemo informacije o takvim izloženostima.

9. Operativni rizik

(Član 13.1. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

9.1 Informacije o izboru metoda koji banka koristi za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik

Operativni rizik je vjerovatnoća ostvarivanja gubitaka u poslovanju banke, usljed neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, uključujući i neadekvatnu informacionu tehnologiju, zbog angažovanja lica izvan banke za obavljanje određenih poslova za banku, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja koji mogu izložiti banku gubitku, uključujući i pravni rizik.

Identifikacija, mjerenje, monitoring i kontrola operativnog rizika bliže su definisani internim aktima, Politikom i Procedurom upravljanja operativnim rizikom.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala ("Sl.list Crne Gore", br. 38/11 i 55/12) za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik Banka koristi jednostavni metod. Potrebni kapital za operativni rizik izračunava se tako što se osnovica za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik, pomnoži sa koeficijentom 0,15 i dobijeni iznos uveća za 25%. Osnovicu za izračunavanje potrebnog kapitala za operativni rizik predstavlja prosjek neto kamatonosnih i neto nekamatonosnih prihoda za tri prethodne uzastopne poslovne godine.

10. Trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica

(Član 14. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Na dan 31.12.2014. knjigovodstvena vrijednost ulaganja u kapital drugih pravnih lica iznosila je EUR 3.544 hiljade, od čega se EUR 3.252 hilj. odnosi na ulaganje u kapital dva zavisna društva u kojima Banka, sa upravljačkim udjelom od 100%, ima kontrolu nad poslovanjem, a EUR 292 hilj. na ulaganja u kapital drugih pravnih lica, u kojima Banka nema ni značajan uticaj ni kontrolu.

Trajna ulaganja u kapital drugih pravnih lica predstavljaju vlasničke finansijske instrumente. U finansijskim iskazima Banke ova pozicija uključuje finansijska sredstva koja se drže za trgovanje i investicije u zavisna preduzeća.

Finansijska sredstva koja se drže za trgovanje su sredstva, odnosno hartije od vrijednosti u kojima Banka nema ni kontrolu ni značajan uticaj.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, se iskazuju po fer vrijednosti, odmjerenoj na osnovu kotiranih cijena na aktivnom tržištu (cijene dobijene sa berze ili sa drugog priznatog finansijskog tržišta), a ukoliko ne postoji aktivno tržište na osnovu fer vrijednosti odmjerenih tehnikama procjene.

Zavisna pravna lica predstavljaju ona pravna lica u kojima Banka ima udio u vlasništvu iznad 50%, ili više od polovine prava glasa, ili pravo upravljanja finansijskom, odnosno poslovnom politikom zavisnog preduzeća.

Banka u skladu sa MRS 27 "Konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji" i Zakonom o bankama, kojim je definisano da se u konsolidovane finansijske izveštaje bankarske grupe ne uključuju podređeni članovi grupe čiji je bilans stanja manji od 1% bilansa stanja nadređenog člana grupe, sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje primenjujući metod "stavka po stavka", tako što se sabiraju iste stavke obaveza, sredstava, kapitala, prihoda i rashoda. Međusobna potraživanja i obaveze, međusobne transakcije i nerealizovani dobiti i gubici eliminišu se u potpunosti.

- Ulaganja u vlasničke finansijske instrumente, koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti, priznaju se po trošku ulaganja, umanjenom za eventualnu ispravku vrijednosti koja odražava smanjenje vrijednosti usljed nastalih gubitaka u poslovanju pravnog lica.
- Hartije od vrijednosti kojima se trguje predstavljaju hartije od vrijednosti koje se drže radi ostvarivanja dobiti po osnovu trgovanja u kratkom vremenskom roku. Hartije od vrijednosti kojima se trguje inicijalno se iskazuju po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa po tržišnoj vrijednosti. Svi realizovani i nerealizovani dobiti po osnovu prodaje, odnosno promjene tržišne vrijednosti ovih hartija od vrijednosti se priznaju u korist prihoda, odnosno na teret rashoda.
- Ulaganje u kapital zavisnih društava se iskazuje po istorijskom trošku ulaganja.

S obzirom na navedeno, Banka u svom portfoliju ima hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju i ulaganja u kapital drugih pravnih lica.

Struktura ulaganja na dan 31.12.2014. predstavljena je tabelom:

(000 EUR)

Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	Knjigovodstvena vrijednost
Finansijska sredstva koja se drže za trgovanje	
HOV za trgovanje	292
Investicione hartije od vrijednosti	
Ulaganje u kapital zavisnog društva	3.252
UKUPNO:	3.544

U 2014. godini nije bilo materijalno značajnih realizovanih dobitaka/gubitaka od prodaje ulaganja, kao ni gubitaka od obezvrjeđenja trajnih ulaganja u kapital drugih pravnih lica.

11. Izloženost riziku kamatne stope iz bankarske knjige

(Član 15. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

11.1 Priroda rizika kamatne stope i ključne pretpostavke korišćene za mjerenje izloženosti riziku kamatne stope (uključujući pretpostavke o ranoj naplati kredita i kretanju depozita po viđenju)

Banka je izložena raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Kamatni rizik Banke, u uslovima čestih promjena kamatnih stopa i neravnomjerne ponude i tražnje kapitala, zahtijeva posebnu pažnju Banke. Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu cijene kredita u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, sa jedne strane, i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosječnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa, sa druge strane.

Procedura za upravljanje rizikom kamatne stope je bazirana na ispunjavanju zahtjeva Centralne Banke Crne Gore, navedenih u „Odluci o minimalnim standardima za upravljanje rizikom kamatne stope koji ne proizilazi iz trgovačkih aktivnosti banke“ ("Sl.list Crne Gore", br. 60/08) i njome su definisane odgovornosti sektora i službi zaduženih za upravljanje ovim rizikom. Naime, Služba upravljanja rizicima je odgovorna za praćenje i upravljanje rizikom kamatne stope u Banci i dužna je da mjerenje rizika kamatne stope vrši najmanje jednom mjesečno, a prema potrebi i u kraćim vremenskim intervalima, o čemu je u obavezi da blagovremeno izvještava menadžment Banke i ALCO. Banka je uspostavila sistem mjerenja rizika kamatnih stopa na bazi koga se mogu procijeniti efekti promjene kamatnih stopa na finansijski rezultat i ekonomsku vrijednost Banke. Mjerenje, izračunavanje i utvrđivanje rizika kamatne stope se vrši u Službi upravljanja rizicima.

U Banci se koriste sljedeći sistemi praćenja i upravljanja rizikom kamatne stope:

1. GAP analiza;
2. Simulacija uticaja promjene kamatnih stopa na neto prihod od kamate;
3. Model mjerenja uticaja rizika kamatne stope na promjenu ekonomske vrijednosti bankarske knjige na bazi standardizovanog kamatnog šoka.

12. Sekjuritizacija

(Član 16. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Banka trenutno ne obavlja sekjuritizaciju, pa stoga pa stoga ove infomacije ne objelodanjuje.

13. Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

(Član 17. Odluke o javnom objelodanjivanju podataka od strane banaka)

Za potrebe ublažavanja kreditnog rizika, Banka koristi materijalnu i nematerijalnu kreditnu zaštitu. Instrumenti materijalne zaštite koje Banka primjenjuje obuhvataju sredstva obezbjeđenja u obliku finansijske imovine, koji se odnose prvenstveno na depozite primljene od privrednih društava i fizičkih lica i ostale instrumente materijalne kreditne zaštite: polisa životnog osiguranja, gotovina deponovana kod trećeg lica.

Katalogom kolaterala koji je Banka usvojila precizno su definisani instrumenti osiguranja naplate potraživanja i propisano je koje stvari i prava pod kojim uslovima Banka uzima u obzir prilikom analize i procjene kreditnog rizika dužnika, kao i minimalni prihvatljivi odnos visine duga i vrijednosti kolaterala po tipovima nepokretnosti, a sve sa ciljem sagledavanja ispunjenosti uslova za tretiranje kolaterala prvoklasnim, odnosno adekvatnim u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom ("Sl. list Crne Gore", 22/12 i 55/12 i 57/13).

Instrument nematerijalne kreditne zaštite koji Banka primjenjuje za ublažavanje kreditnog rizika su garancije. Banka priznaje garancije kao instrument nematerijalne kreditne zaštite samo ukoliko je strana koja pruža zaštitu dovoljno pouzdana, a ugovor o zaštiti je sprovediv u svim pravnim sistemima u kojima Banka posluje i pruža odgovarajuću sigurnost po pitanju nivoa postignute kreditne zaštite.